

ADAPT

Op weg naar een geïntegreerd beleidsinstrument voor aanpassingsmaatregelen – gevalstudie: overstromingen

DUUR VAN HET PROJECT

Fase 1: 15/12/2005 – 14/12/2007
Fase 2: 15/12/2007 – 31/01/2010

BUDGET

1.180.117 €

SLEUTELWOORDEN

Climate change, Vulnerability, Adaptation, Decision-making, Cost-Benefit, Floods

CONTEXT

Deze studie speelt in op de huidige situatie, waarin de mens zich meer en meer bewust is van de gevolgen van zijn activiteiten op de omgeving. De klimaatveranderingen zijn thans veel besproken in de media. De aarde wordt beïnvloed door deze veranderingen en deze worden nu beschouwd als de grootste milieubedreiging. Inderdaad, de jaarlijkse stijging van de omvang van de schade, veroorzaakt door de klimaatverschijnselen (overstromingen, hittegolven, droogte, ...), is aanzienlijk.

De oplossingen voor deze gevaren, aangebracht door besluitvormers, bestaan uit 2 types: maatregelen die het reduceren van de broeikasgassen teweegbrengen en/of het aanbrengen van efficiënte aanpassingsmaatregelen die toelaten de gevolgen te minimaliseren en de bevolking en het ecosysteem te beschermen.

BESCHRIJVING VAN HET PROJECT

Om het hoofd te bieden aan deze klimaatveranderingen, worden de beslissende machten geconfronteerd met verschillende opties en mogelijkheden voor aanpassingsmaatregelen. De wijze waarop en de vereiste middelen om deze maatregelen toe te passen kunnen, in het algemeen, omvangrijk blijken in vergelijking met de te vermijden risico's. Nochtans is er een algemene richtlijn, die boven andere besluitvormingsprincipes staat, gestuurd vanuit internationale programma's. Deze richtlijn bepaalt dat de keuze van de aanpassingsmaatregelen moet bepaald zijn door het feit dat de voordelen van deze maatregelen, de kosten overtreffen. Gebaseerd op dit axioma, is de doelstelling van dit project om een goed beheerinstrument te ontwikkelen, gebaseerd op de analyse van de kosten & baten van de aanpassingsmaatregelen, dat toelaat een geïntegreerd beheer van deze aanpassingsmaatregelen uit te voeren.

Het project omvat 2 onderzoekslijnen: het eerste bestaat uit een algemene evaluatie van de gevolgen van de klimaatveranderingen in België, het tweede betreft een meer gedetailleerde analyse van de problematiek omtrent overstromingen. Op basis van deze analyse zal de methodologie ontwikkeld en verfijnd worden.

De algemene evaluatie zal een synthese van de beschikbare kennis leveren betreffende de effecten van de klimaatveranderingen, hun intensiteit en hun vermoedelijke evolutie. Deze synthese zal toelaten een klare kijk te krijgen op de Belgische situatie, alsook van de onzekerheden die daarmee gepaard gaan.

In het volgend deel van de studie zal de problematiek omtrent overstromingen op een grondige en adequate manier uit de doeken worden gedaan. De analyse, voor de twee grote Belgische stroomgebieden (Maas en Schelde), zal toelaten de beheerinstrumenten te ontwikkelen en te testen teneinde de methodologie te verbeteren.

De analyse van de aanpassingsmaatregelen, met betrekking tot de overstromingen, zal opgemaakt worden op basis van een schema bestaande uit de volgende stappen, verspreid over 2 fases van 2 jaar:

- Evaluatie van de primaire effecten van de klimaatveranderingen tengevolge van overstromingen op het niveau van stroomgebieden (fase 1);
- Evaluatie van de secundaire effecten van de overstromingen op kwetsbare sectoren in deze stroomgebieden (fase 1 en 2);
- Bepaling van de aanpassingsmaatregelen (fase 1 en 2);
- Evaluatie van de kosten van de aanpassingsmaatregelen (fase 2);
- Analyse van de kosten & baten (fase 2).

Bovendien zullen de criteria zoals efficiëntie, haalbaarheid en acceptatie-graad geïntegreerd moeten worden in het beheerinstrument. Op dezelfde wijze zal de nood tot flexibiliteit van het instrument, teneinde een gelijksoortige proces

ADAPT

Op weg naar een geïntegreerd beleidsinstrument voor aanpassingsmaatregelen – gevalstudie: overstromingen

dure te kunnen toepassen op de andere gevolgen, besproken in het eerste deel van de studie, een blijvende bekommernis blijven. Dit instrument zal inderdaad moeten beschouwd worden als een overkoepelende sleutel in het beheer van de problemen met betrekking tot de klimaatveranderingen.

Het onderwerp van de huidige studie is omvangrijk en complex, het eist een multidisciplinaire aanpak, rekening houdend met de economische, sociale en milieugevolgen (holistische benadering), evenals hun interacties en afstemming met de principes van ontwikkeling en duurzaam beheer. De studie zal verwezenlijkt worden door 5 wetenschappelijke instellingen, ervaren in de 3 takken van duurzame ontwikkeling met aandacht voor zowel technische als strategische aspecten.

Het project omvat het volgend team dat zal deelnemen aan het gehele

onderzoek:

- Centre d'Etudes Economiques et Sociales de l'Environnement (CEESE) van de Université Libre de Bruxelles ULB (economische aspecten en coördinatie van het onderzoek);
- Hoger Instituut van de Arbeid (HIVA) van de Katholieke Universiteit Leuven KULeuven (sociale aspecten);
- Service d'Hydrodynamique appliquée et Constructions Hydrauliques (HACH) van de Universiteit Luik ULg (hydraulische aspecten en modellering);
- Onderzoeksgroep ecosysteembeheer (ECOBÉ) van de Universiteit Antwerpen UA (ecologische aspecten);
- ECOLAS (integratie van verschillende componenten als beslissingstool).

Bovendien zal het project ADAPT nauw samenwerken met het project CCI-HYDR.

PARTNERS - ACTIVITEITEN

Het CEESE-ULB levert zijn milieu-expertise voor wat betreft vragen omtrent economische en sociale ontwikkeling.

Het onderzoeksteam "milieubeleid en duurzame ontwikkeling" van het HIVA-KU Leuven leidt toegepaste interdisciplinaire onderzoeken, eigen aan de sociale aspecten van milieubeleid.

Het HACH-ULg-team leidt onderzoeken aangaande hydraulica, hydraulische constructies en waterbeheer.

ECOBÉ-UA zal de gevolgen van de humane activiteiten op het functionele karakter en de biologische diversiteit van het ecosysteem van rivieren en wetlands evalueren.

ECOLAS biedt zijn multidisciplinaire expertise aan op het domein van waterbeheer en van klimaatverandering teneinde de bijdrage van de verschillende partners te leiden en te integreren.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Website van het project:

<http://dev.ulb.ac.be/ceese/ADAPT/home.php>

Walter Hecq

Université Libre de Bruxelles (ULB)
Centre d'Etudes Economiques et Sociales de l'Environnement (CEESE)
Avenue Jeanne 44, CP 124, B-1050 Brussels
Tel: +32 (0)2 650 33 77
Fax: +32 (0)2 650 46 91
whcq@ulb.ac.be
<http://www.ulb.ac.be/ceese/>

Promotoren

Kris Bachus

Katholieke Universiteit Leuven (KULeuven)
Hoger Instituut voor de Arbeid (HIVA)
Parkstraat 47
B-3000 Leuven
Tel: +32 (0)16 32 31 25
Fax: +32 (0)16 32 33 44
kris.bachus@hiva.kuleuven.be
<http://www.hiva.be/indexflash.php>

Michel Piroton

Université de Liège (ULg)
Department of Hydraulic / Applied Hydrodynamics and Hydraulic Constructions (HACH)
Chemin des Chevreuils 1 Bat 52/3 +1
B-4000 Liege
Tel: +32 (0)4 366 95 36
Fax: +32 (0)4 366 95 58
Michel.Piroton@ulg.ac.be
<http://www.hach.ulg.ac.be>

Patrick Meire

Universiteit Antwerpen (UA)
Department of Biology / Ecosystem Management Research Group (ECOBÉ)
Universiteitsplein 1C, B-2610 Wilrijk
Tel: +32 (0)3 820 22 74
Fax: +32 (0)3 820 22 71
patrick.meire@ua.ac.be
<http://www.ua.ac.be/ecobe>

Renaat De Sutter

ECOLAS
Kortrijksesteenweg 302
B-9000 Gent
Tel: +32 (0)9 241.77.00
Fax: +32 (0)9 241 77 01
renaat.desutter@ecolas.be
<http://www.ecolas.com>

Opvolgingscomité

Voor de volledige en de meest up-to-date samenstelling van het Opvolgingscomité, gelieve onze databank van federale onderzoeksacties (FEDRA) te bezoeken op <http://www.belspo.be/fedra> of <http://www.belspo.be/ssd>

